

פרשת וישב - הרב ברוך רוזנבלום שנת תשע"ד

פרשת השבוע שנקרא בע"ה בשבת זו, פרשת וישב.

כותב הרוקח (ר' אליעזר מגרמייזא מבעלי התוספות) - כל הפסוקים בפרשה זו, מתחילה ועד סופה מתחילים באות ו' חוץ משמונה פסוקים, כנגד ברית מילה שניתנה לשמונה.

כל הפרשה כולה ווי"ם - וי היה במכירת יוסף, וי היה במיתת אשת יהודה, וי היה בפטירת ער, וי היה בפטירת אונן, וי היה באשת פוטיפר, וי היה בבית הסוהר, וי היה לסריסי פרעה. חוץ מאותם שמונה פסוקים שאמורים למעלה, שזכתה אסנת בת פוטיפרה, להזדווג לגואלם.

וכיוצא בדבר תמצא במגילת רות, שכל הפס' מתחילים גם כן באות ו' חוץ משמונה פסוקים. שבספר רות נזדווגה רות לבועז ויצאה ממנה מלכות.

עד כאן דברי הרוקח (ר' אליעזר מגרמייזא מבעלי התוספות) בקטע האחרון בפרשת וישב.

אנחנו רוצים בע"ה לבאר את הדברים, אבל לפני כן נעמוד על נקודה אחת מדבריו של הרוקח :

בפרשתנו יש 112 פסוקים. אם נוריד שמונה מהם יישארו 104 פסוקים שמתחילים באות ו'. במגילת רות יש 93 פסוקים. אם נוריד 8 מהם יישארו 85 פסוקים, שהם בגימטריא **בועז'**, וזהו מספר הפסוקים המתחילים באות ו' במגילת רות.

נשאלת השאלה - מה העניין הזה של האות ו' ?

אומר הרוקח, שה- ו' מסמלת ויי, וי למכירת יוסף, וי לפטירת אשת יהודה, וי לפטירת ער, וי לפטירת אונן. האות ו' מסמלת ויי, כמו ויהי שמשמל לשון צער.

אנחנו רוצים לנדוד למחוזות אחרים עם הרעיון שמביא הרוקח, ולהשתמש בו לנושא אחר בס"ד שקשור לסוד הגאולה :

כידוע לכולם, סוד הגאולה טמון באות ו'. מה פתאום באות ו'?

אומר רש"י {פרשת בחקתי כו, מב} - **וזכרתי את בריתי יעקוב**. בחמשה מקומות נכתב מלא, ואליהו חסר בחמשה מקומות, יעקב נטל אות משמו של אליהו ערבון שיבא ויבשר גאלת בניו.

הפסוק האחרון שבו מופיע אליהו, הוא הפסוק הלפני אחרון בני"ד - {מלאכי ג, כג} **הֲנֵה אֲנֹכִי שֹׁלַח לְכֶם אֶת אֱלֹהֵי הַנְּבִיא לִפְנֵי בּוֹא יוֹם ה' הַגָּדוֹל וְהַנּוֹרָא: {כד} וְהָשִׁיב לָב אֲבוֹת עַל בְּנֵיהֶם וְלָב בְּנֵיהֶם עַל אֲבוֹתָם.**

אם האות ו' מסמלת את ענין הגאולה, אפשר אולי להבין שפרשיות שעוסקות בנושא הגאולה, כולם מוקפות באות ו'. מה זה קשור לענין הזה?

הדברים פשוטים מאוד - אם אתה מוצא פרשה שלמה שכל הפס' פותחים באות ו', והפרשה שלנו היא הפרשה של הולדת פרץ. ופרץ כידוע לכולם, הוא ראש השושלת שבו מגילת רות

מסתיימת {רות ד, יח} **פָּרַץ הוֹלִיד אֶת חֲצִרֹן: {יט} וְחֲצִרֹן הוֹלִיד אֶת רָם וְרָם הוֹלִיד אֶת עֲמִינָדָב: {כ} וְעֲמִינָדָב הוֹלִיד אֶת נַחֲשׁוֹן וְנַחֲשׁוֹן הוֹלִיד אֶת שְׁלֹמֹה: {כא} וְשְׁלֹמֹן הוֹלִיד אֶת בְּעֻזַּ וְבְעֻזַּ הוֹלִיד אֶת עֹבֵד: {כב} וְעֹבֵד הוֹלִיד אֶת יִשָּׁי וְיִשָּׁי הוֹלִיד אֶת דָּוִד.**

תחילת המלכות מתחילה בפרץ, כמסופר בפרשתנו. לידת פרץ זה ראשית הגאולה. במקום שמופיע ראשית הגאולה, כל הפרשה כולה מתחילה באות ו'. מובן מאוד.

במגילת רות מסופר, שע"י הנישואין של בועז עם רות נולד עובד, הוא אבי ישי אבי דוד. וגם זה סוד הגאולה. לכן גם שם תמצא שכל הפס' מתחילים באות ו' (מלבד 8).

נשאלת השאלה - מהו המספר 8 ? למה דוקא בו אין את האות ו' ?

כותב הרוקח - בגלל ברית מילה.

כי בפרשה שלנו, זכתה אוסנת בת פוטיפר, להינשא ליוסף הצדיק ולא היתה צריכה להיטמא לנוכרים במצרים. במגילת רות, רות המואביה שהיתה שייכת למואב, זכתה להינשא לבועז ולהקים את בית ישראל.

אנחנו רוצים בע"ה ללכת לביאור נוסף :

אם אמרנו שהאות ו' מבשרת את הגאולה, אז המספר 8 הוא המספר של הגאולה עצמה. למה ?

אומר המהר"ל - המספר 7, הוא המספר שמסמל את הטבע, והמספר 8 מסמל את ההנהגה שמעל הטבע.

אומרים חז"ל במדרש {במדבר רבה, פרשה טו, אות יא} - **כִּמְה נִימִין הָיוּ בְּכַנּוֹר שֶׁהָיוּ הַלְוִיִּם מְנַגְּנִים בּוֹ, אָמַר רַבִּי יְהוּדָה שֶׁבַע נִימִין הָיוּ בְּכַנּוֹר, שֶׁנֶּאֱמַר (תהלים טז, יא): שֶׁבַע שְׂמֻחוֹת אֶת פְּזִיזְךָ נַעֲמֹות, אֵל תְּהִי קוֹרָא שְׁבַע, אֲלֵא שֶׁבַע שְׂמֻחוֹת. וְכֵן דָּוִד אָמַר (תהלים קיט, קסד): שֶׁבַע בַּיּוֹם הִלְלִיתִךָ עַל מִשְׁפָּטֵי צִדְקָךָ. וְלִמּוֹת הַמְּשִׁיחַ נַעֲשִׂית שְׂמוֹנָה, שֶׁכֵּן דָּוִד אָמַר בְּנִגּוֹן (תהלים ו, א): לְמַנְצַח בְּנִגְיוֹת עַל הַשְּׂמִינִית.**

יוצא, שהדברים מתחברים לפרשת וישב, שהיא המקדימה תמיד את חג החנוכה. בחנוכה יש 8 נרות שמרמזים להנהגה של הנס שלמעלה מגדר הטבע.

עד עכשיו הבאנו רק את הקדימון לנושא שנעסוק בו. בואו נתחיל דבר דבור על אופניו :

דיברנו שהרוקח כותב שפרשתנו מתחילה ב- ויי - ויי היה במכירת יוסף.

נשאלת השאלה - מה ה' - ויי הגדול שהיה במכירת יוסף ?

כי כתוצאה ממכירת יוסף, התגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים.

היינו רוצים לעמוד על הענין הזה:

{ בראשית לח, א } וַיְהִי בַעֲתָהּ הַהוּא וַיֵּרָד יְהוָה מֵאֵת אַחִיו וַיֵּט עַד אִישׁ עַדְלָמִי וַשְּׂמוּ חֵיָרָה.

מה פירוש הדבר - וַיְהִי בַעֲתָהּ הַהוּא וַיֵּרָד יְהוָה ?

אומר רש"י - ויהי בעת שהוא. למה נסמכה פרשה זו לכאן והפסיק בפרשתו של יוסף, ללמד שהורידוהו אחיו מגדלתו כשראו בצרת אביהם, אמרו אתה אמרת למכרו, אילו אמרת להשיבו היינו שומעים לך.

במדרש מופיעים עוד שלושה דברים, מדוע נסמכו שתי הפרשות:

אומר המדרש {תנחומא, פרשת ויגש, אות ט} - אמר לו הקדוש ברוך הוא ליהודה, אין לך בנים עד עכשיו ואין אתה יודע צער בנים. אתה טוננת את אביך והטעינת אותו בטרף טרף יוסף, חייך, תשא אשה ותקבר את בניך ותדע צער בנים.

ובמדרש רבה מובא {בראשית רבה, פרשה פה, אות ב} - ומפני מה הסמיך פ'שה זו לזו פרשת יהודה לירידת יוסף? רבי אלעזר ורבי יוחנן, רבי אלעזר אמר כדי לסמך ירידה לירידה. רבי יוחנן אמר כדי לסמך הכר להכר יהודה לקח את כתונת הפסים של יוסף, הראה לאביו ואמר לו (לו, לב) הכר נא הכתנת בנך הוא אם לא. באותה מידה, באה תמר ומראה ליהודה את החותמות והפתילים {לח, כה} הכר נא למי החתמות והפתילים והמטה האלה.

רבי שמואל בר נחמן אמר כדי לסמך מעשה תמר למעשה אשתו של פוטיפר, מה זו לשם שמים אף זו לשם שמים...

רבותינו מביאים כמה וכמה פירושים שכדאי לדעת אותם:

כותב השפתי כהן מגורי האר"י, דבר חידוש - וירד יהודה מאת אחיו. מאת, ר"ת - מתה אשתו תאומתו*. וגרשו האחים את יהודה. אמרו לו "הבאת עלינו מיתה שלא בעונתה" - לא היה לנו במשפחה מישהו שמת צעיר, עד שמתה אשתך.

* ידוע לכולם, שכל אחד מהשבטים נולד עם תאומה אחת, (רש"י כותב שבנימין נולד עם שתי תאומות) כל אחד התחתן עם התאומה שלו. לכן לא תמצאו בכל התורה כולה מי היו המחוננים של יעקב אבינו.

עפ"י החשבון, היא היתה צריכה להיות בסביבות גיל 20. אם אתה אומר שיוסף היה בן 17 שנה, והפער בין יוסף לראובן היה בין 6-7 שנים, יוצא שראובן היה בן 23 ויהודה בערך בן 20.

ממשיך השפתי כהן - הכיר יהודה את עונו, שבעוון מכירת יוסף מתה, הלך וירד לארצה, היא ארץ נוד, שאמר "גלות מכפרת עוון".

ויט עד איש עדלמי שהיה מצאצאיו של קין. עדלמי, זה חיבור של שתי תיבות על-דמי, שהרגתי להבל אחי, ולכן 'על דמי' הוא נמצא בגלות, ולכן התחבר עמו יהודה ואמר לו "אתה הרגת את אחיך ואני גרמתי הריגה לאחי, אם ככה בא נגור ביחד ושנינו נצא חובת גלות.

עד כאן דברי השפתי כהן מגורי האר"י.

הוא התחתן עם בת שוע. אנחנו לא יודעים בדיוק את שמה הפרטי, אבל יודעים את שם אביה - בת שוע הכנעני.

אומרים חז"ל בגמרא {מסכת שבת י, ב} - ואמר רבא בר מחסיא אמר רב חמא בר גוריא אמר רב לעולם אל ישנה אדם בנו בין הבנים שבשביל משקל שני סלעים מילת שנתן יעקב ליוסף יותר משאר בניו נתקנאו בו אחיו ונתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים.

תחילת הירידה למצרים החלה, בגלל שיעקב נתן ליוסף כתונת פסים, קינאו בו אחיו ובגלל זה ירדו אבותינו למצרים.

אומר תוספות - נתגלגל הדבר וירדו אבותינו למצרים. ואע"ג דבלאו הכי נגזר דכתיב {בראשית טו} ועבדום וענו אותם. שמה לא היה נגזר עליהם עינוי כ"כ אלא ע"י זה שהרי ארבע מאות שנה התחילו קודם שנולד יצחק ל' שנים. בלידת יצחק עדין לא היו ייסורים, רואים שקושי השיעבוד התחיל רק בשעה שירדו למצרים.

כותב המשך חכמה - עוון מכירת יוסף, לא נתכפר עד עצם היום הזה.

מקור דבריו מופיעים במדרש {ילקוט שמעוני, משלי פרק א', אות תתקכ"ט} - אמר רב יהודה: לא נמסרו הרוגים למלכות אלא על מכירתו של יוסף. א"ר אבין: הרי אומר: עשרה עשרה מכל דור ודור ועדין אותו חטא תלוי.

אותם עשרה הרוגי מלכות, אותם תנאים קדושים שנסתלקו מן העולם, היה בעוון מכירת יוסף. ועדיין העוון תלוי.

אומר המשך חכמה {פרשת אחרי מות} - בכל יום כיפורים, אנחנו מסיימים בברכה אחת את כל התפילות 'כי אתה סלחן לישראל ומחלן לשבטי ישורון'.

'כי אתה סלחן' על חטא העגל ומחלן לשבטי ישורון על מכירת יוסף.

אלו שני החטאים, שלמעשה, קיימים עד היום.

ממשיך המשך חכמה - חטא העגל, הוא שורש לחטאים של בין אדם למקום. חטא מכירת יוסף, הוא שורש לחטאים של בין אדם לחברו.

לכן החטאים הללו עדיין נמצאים. כשבית המקדש היה קיים, הכהן הגדול היה נכנס ביום הכיפורים לקודש הקודשים, שהיה בחלקו של בנימין. כי הוא היחיד שלא היה במכירת יוסף ודווקא בחלקו אפשר לכפר על חטא מכירת יוסף.

ביום הכיפורים, הכהן גדול היה נכנס בבגדי לבן ולא בבגדי זהב, כדי לא לעורר את חטא העגל.

יוצא שביום הכיפורים, עבודת הכהן הגדול בקדש הקדשים היתה לכפר על שני החטאים האלה - חטא מכירת יוסף וחטא העגל.

אנחנו נמצאים בפרשה, שעליה נאמר כל-כך הרבה פעמים וי. אך בתוך אותו ה- וי הזה, עוסקת התורה בבריאתו של משיח.

כשכותבת התורה שהמדנים מכרו את יוסף למצרים והוא הגיע אל שר הטבחים, עוצרת התורה את סיפור הירידה של יוסף למצרים ומקדישה 30 פסוקים, לסיפור יהודה ומשפחתו.

נולדו להם שלושה ילדים:

ער – "ער אני על עוונתי". כדי לזכור את אותו עוון שעשה.

הבן השני אונן. את השם נתנה בת שוע, על שם האנינות שראתה ביהודה, כתוצאה ממכירת יוסף.

לבן השלישי היא קראה שלה, שתרגומו שגגה, כי אמרה "אולי בשגגה עשה את המעשה".

המפרשים אומרים, שלאחר שהיא ילדה אותו היא פסקה מלדת, לכן התורה כותבת {לח, ה} וְהָיָה בְּכִזְבֵּי בְלִדְתָהּ אֹתוֹ.

אומר רש"י - והיה בכזיב. שם המקום, ואומר אני, על שם שפסקה מלדת נקרא כזיב, לשון היו תהיה לי כמו אכזב, אשר לא יכזבו מימיו, דאם לא כן מה בא להודיענו. ובבראשית רבה (פה, ד) ראיתי, ותקרא שמו שלה וגוי פסקת.

ראיתי בכמה ספרים שכותבים, שיהודה היה באכזבה, כיוון שנולדו לו רק בנים ולא בנות ולא קיים מצות פריה ורביה, לכן כתוב וְהָיָה בְּכִזְבֵּי בְלִדְתָהּ אֹתוֹ.

במאמר המוסגר:

הדעת זקנים מבעלי התוספות לומד מכאן דבר הלכה. אני לא נכנס לסוגיות הלכתיות, רק כדי "לתבל" את הענין:

כותב הדעת זקנים - ותקרא את שמו שלה והיה בכזיב וגוי. פי' על כן קראה שמו שלה על שפסקה מלדת כי לשון שלה ולשון כזיב אחד שהרי כתוב אחד אומר אל תכזב בשפחתך וכתוב אחר אל תשלה בי וכזיב לשון הפסקה הוא כמו וכמוצא מים אשר לא יכזבו מימיו. ומפי מורי ז"ל שמעתי כי כך היה מנהגם הוא היה קורא שם לבנו ראשון והיא קוראה שם לבנו שני. וא"כ מן הדין היה לו ליהודה לקרוא שם לשלישי. והיא קראה לו שם כדכתיב ותקרא לכך הוצרך לומר שהיה יהודה בכזיב בלדת אותו ולא היה באותו מעמד לקרוא לו שם וכזיב שם מקום.

מכאן אתה למד, שהבעל נותן את השם הראשון, האישה את השני, וכך הלאה.

בספר דברי יחזקאל של הרבי משינאווא, הוא כתב אחרת – השם הראשון שייך לאישה ולא לבעל.

חידוש גדול מובא בפרדס יוסף בפרשת השבוע, וכן בטעמי המנהגים. הם כותבים דבר נורא, פחד להגיד את זה. המקור לזה הוא ר' דניאל טירני בספרו עיקרי הד"ט.

כותב הפרדס יוסף - כשאדם מתחתן ונולד לו ילד, צריך לקרוא לו על שם אביו, משום כיבוד אב ואם.

אני לא יודע אם כוונתו בחיי האב או במותו, אבל משמע מדבריו שהוא התכוון בחייו.

אצל בני עדות אשכנז, אם אתה קורא לילד על שם האבא בחייו, אתה לא רואה אותו יותר. לכן כל עדה והמנהגים שלה

בכל אופן, אני אקריא את דברי הספר עיקרי הד"ט.

כותב הספר עיקרי הד"ט | יורה דעה, דיני כבוד ה' וספרי הקדש ות"ח וא"ו, סי' כ"ן} – במקום שנהגו לקרוא הבן ראשון הנולד לו לאדם בשם אביו ואשתו רוצה שיקרא ע"ש אביה, והאיש משום שלום הבית היה מרוצה, העלה הרב דאין ביד האדם לשנות שיגיע מזה מיעוט כבוד לאביו ואם היא מתעקשת יקראוהו בב' שמותיהם כדרך כמה בני אדם שכופלין שמות בניהן ובנותיהן ומה גם שאמרו בשם הרב החסיד שמי שבניו מתים ב"מ יקרא הבן הנולד בב' שמות שהוא מסוגל שיתקיים ולא יבזבז (יזלזל) בכבוד אביו לקרוא לראשון בשם חמיו והב' בשם אביו, דשמא לא יזכה לבן שני ואף אם יזכה לא יפה עושה להקדים שם חמיו לשל אביו ופוק חזי מאי סליק בנדב ואביהוא ששמע מפי הרב פרי הארץ בשם רז"ל דנדב נקרא ע"ש חמיו שאלישבע היתה בת עמינדב ואביהוא ע"ש אביו ור"ל אבי הוא ונענש על הקדמת שמות.

נמשך:

אומרת התורה – {לח, א} וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אָחִיו וַיֵּט עַד אִישׁ עַדְלָמִי וַשְּׁמוֹ חִירָה.

כותב בעל צרור המור {וישב, נא, 101-102} – וַיֵּרֶד יְהוּדָה מֵאֵת אָחִיו. יפה דרשו רז"ל סמיכות הפרשה, לפי שהורידוהו אחיו מגדלתו. והנראה מפשט הכתוב כי יהודה ראה בצרת אביו שהיה בוכה ומתאבל תמיד על בנו. וראה יהודה בעצמו שהוא הגורם מכירת אחיו. ולפי שלא יכול להתאפק לראות בצרתו נתחרט מחטאתו והודה על פשעו וירד מגולתו הוא מעצמו. לפי שאינו דומה המתבייש מעצמו למתבייש מאחרים כמוזכר בתעניות. ולכן נפרש מאחיו ורצה להתבודד ולהצטער ולא לישב בסוד משחקים. ורצה לילך אל ארץ אחרת למקום שאין מכירין אותו ללבוש שחורים. וזהו וירד יהודה מאת אחיו לעשות תשובה שלימה ולהודות על חטאתו. כי יהודה שמו והודאה עמו. כמאמר אמו הפעם אודָה אֵת ה'. וכמאמר אביו יְהוּדָה אֵתָהּ יוֹדוּךָ אָחִיךָ. וכמאמר משה רבינו ע"ה שָׁמַע ה' קוֹל יְהוּדָה בְּהוֹדָאתוֹ. ולפי שהודה על חטאתו וירד מעצמו מגדולתו, מדד לו ה' מדה כנגד מדה, ואחרי מות יהושע היו ישראל רוצים לשים עליהם שר ומנהיג לצאת ולבא לפנייהם והיו מסופקים בזה, ואולי כל אחד מהשבטים היה מתנשא לאמר אני אמלוך עד ששאלו מי יעלה בתחילה, ויאמר ה' יהודה יעלה. כלומר למה אתם מסופקים בדבר הברור, כי אחר שיהודה עשה הודאה והוא בעל הודאה וירד עצמו מגדולתו כדכתיב וירד יהודה מאת אחיו. ראויה לו העלייה מדה כנגד מדה ולכן יהודה יעלה. ואמר בעת ההיא להורות על תשובתו הנכונה, כי החוטא ראוי לו לשוב מיד מחטאתו כמאמרם ז"ל אם ראית ת"ח שעבר עבירה בלילה, אל תהרהר אחריו ביום שמא עשה תשובה. שמא עשה תשובה ס"ד!! אלא אימא ודאי עשה תשובה.

כותב במדרש רבה | בראשית רבה, פרשה פה, אות ב | – רַבִּינָן אָמְרִי אמרו השבטים בּוֹאוּ וּפְרַנְסוּ עִצְמוֹנוּ, לְשַׁעֲבֵר הִיָּה זְקוּק לְהַשְׁיֵאֵנוּ נְשִׁים, וְעַכְשָׁיו הוּא יַעֲקֹב עֶסוּק בְּשִׂקוֹ וּבְתַעֲנִיתוֹ באבל מי יחתן אותנו?! אֵינוּ בְּדִין שִׁיְהֵא עֶסוּק לְהַשְׁיֵאֵנוּ נְשִׁים. אָמְרוּ לוֹ לִיהוּדָה וְלֹא אֵת הוּא הָרֵאשׁ שֶׁל פְּלִנּוּ, עֲמַד אֵתָהּ וּפְרַנְסוּ אֵת עִצְמוֹךָ תַּחְתָּן אֵתָהּ רֵאשׁוֹן, מִיָּד וַיֵּרֶד יְהוּדָה, יְרִידָה הִיא לוֹ שֶׁנֶּשְׂא לְגוּיָה.

בא ר' בונים מפשיסחא ושואל – מה כתוב כאן ?

אפשר להתברר ולהתלבן להתקן רק בסוד הגלגול כגון מכירת יוסף, שהאחים לא הספיקו לכפר על כך, כיון שיוסף לא הוציא מפי ש הוא מוחל להם. לכן באו בעשרה הרוגי מלכות, כי אז הפך נשבר והנפשות נמלטו ועלו לשלום אל אביהם שבשמים וכיפרו על זה.

לאחר הדברים האלה, ניגש למדרש שממנו אנחנו רוצים לפתוח את הנושא:

אומר המדרש {בראשית רבה, פרשה פה, אות א} - **וַיְהִי בַעֲת הַהוּא, רַבִּי שְׁמוּאֵל בֶּר נַחֲמָן פֶּתַח כְּשֶׁר' שְׁמוּאֵל בִּינ לַמַּד אֶת הַסּוּגִיָּה הַזֹּאת, הוּא פֶתַח בַּפְּסוּק (יִרְמִיָּה כט, יא): כִּי אֲנֹכִי יִדְעֵתִי אֶת הַמַּחְשְׁבֹת אֲשֶׁר אֲנֹכִי חֹשֵׁב עֲלֵיכֶם נְאֻם ה' מִחֲשָׁבוֹת שְׁלוֹם וְלֹא לַרָעָה לָתֵת לָכֶם אַחֲרֵית וְתִקְוָה. שְׁבָטִים הֵיוּ עֲסוּקִין בַּמְכִּינְתּוֹ שֶׁל יוֹסֵף, וְיוֹסֵף הִיָּה עֲסוּק בְּשִׂקוֹ וּבַתְעֲנִיתוֹ יֵרֵד לַמְצָרִים, רְאוּבֵן הִיָּה עֲסוּק בְּשִׂקוֹ וְתִעֲנִיתוֹ, עַל בַּלְבּוֹל מִיִּטְתָּה שֶׁל בַּלְהָה וַיַּעֲקֹב הִיָּה עֲסוּק בְּשִׂקוֹ וּבַתְעֲנִיתוֹ שְׁנֵאמַר {לו, לד} וַיִּשָּׂם שֶׁק בְּמִתְנֵיוֹ וַיִּתְאַבֵּל עַל בְּנֵי יַמִּים רַבִּים, וַיְהוֹדֶה הִיָּה עֲסוּק לָקַח לוֹ אִשָּׁה, וְהַקְדוּשׁ בְּרוּךְ הוּא הִיָּה עוֹסֵק בּוֹרָא אוֹרוֹ שֶׁל מֶלֶךְ הַמְּשִׁיחַ. אוֹמֵר הַקַּב"ה אֲנִי יוֹדֵעַ מֵה אֵתָּם חוֹשְׁבִים, וּמֵה אֵתָּם מִרְגִּישִׁים. תִּדְעוּ לָכֶם, כֹּל מֵה שְׁאֵנִי עוֹשֶׂה, זֶה מִחֲשָׁבוֹת שְׁלוֹם וְלֹא רָעָה. לָתֵת לָכֶם אַחֲרֵית וְתִקְוָה. אֵין דָּבָר רַע שְׁבֵא עַל הָאָדָם שְׁאֵין לוֹ מִטְרָה לְהֵבִיא אַחֲרֵית וְתִקְוָה.**

(ישעיה סו, ז): בְּטָרָם תַּחֲלִיל יִלְדָה, קִדָּם שְׁלֹא נוֹלַד מְשַׁעֲבָד הָרֵאשׁוֹן נוֹלַד גּוֹאֵל הָאֲחֵרוֹן קודם שהחל פרעה לשעבד את ישראל, כבר נולד גואל אחרון, זהו פרץ, שממנו יצא מלך המשיח.

בספר אזניים לתורה כותב הרב סורוצקין - זהו המהלך שבו מוביל הקב"ה את העולם.

באותו יום שנחרב בית מקדשנו, אומר המדרש, נולד משיח צדקנו. באותו זמן, שעם ישראל ישב במשתה אצל אַחְשֶׁרֶוֶשׁ, אכלו, שתו וקלקלו. באותו זמן שחטאו, הקב"ה דואג לסלק מהעולם את ושתי ולהכניס במקומה את אסתר שתביא את הגאולה לעם ישראל.

באותו זמן שחזרו המרגלים מארץ ישראל ודיברו סרה על א"י, והקב"ה אומר {במדבר יד, לה} **בַּמִּדְבָּר הִזָּה יִתְּמוּ וְשֵׁם יִמְתּוּ**, באותו זמן מצוה אותם הקב"ה על הפרשת חלה ונסכים.

באותו זמן שנראה לך שהכל חשוך וש אין תקוה, משם יצא האור.

אם ככה רבותי, נוכל להתחיל בס"ד, את היסוד שאנחנו רוצים להרחיב בו:

פתחנו בתחילת השיעור ואמרנו, שהפרשה מראשיתה ועד סופה כולה ווי"ס, חוץ משמונה פסוקים שאין להם וי.

מצאנו מקום נוסף - מגילת רות, שמתחילתה ועד סופה כולה ווי"ס. 85 פסוקים שמתחילים באות וי (גימטריא בועז), ועוד שמונה פסוקים שאינם מתחילים באות וי. בסכ"ה 93 פסוקים.

שאלת השאלה - מהו הסוד כאן ???

הסוד הוא - בריאת אורו של משיח. אורו של משיח, אמרנו, מתחיל ב- וי. למה?

ואומר דבר נפלא - אמר יהודה כל המשפחה שבורה. יצחק עיוור, יעקב יושב בשקו ובתעניתו, יוסף נמצא במצרים, יהודה מתה אשתו, כל המשפחה במשבר. אני לא אתן לעצמי להיכנס למשבר, פותחים דף חדש ! איך פותחים דף חדש ?

הלך מיד ונשא אישה אחרת.

אומר ר' בונים מפשיסחא - דף חדש מתחילים במצוה הראשונה ! מה המצוה הראשונה בתורה ?

פרו ורבו. מיד הלך והתחתן.

אומר הספר נחלת שדה - לכן הוא הלך להתחתן, כי כתוב בחז"ל, שאדם שמתחתן נמחלים לו כל עוונותיו. לכן אמר יהודה, אלך ואתחתן ויתכפר לי עוון מכירת יוסף !

כותב הספר אמרי שמאי תירוץ נוסף, בשם אחיו האמרי אמת הי"ד - מדוע הלך יהודה להתחתן? כיון שכתוב שהיה מלך על השבטים. ברגע שהורידוהו השבטים מגדולתו, הורידו אותו מהמלכות שלו, וחתן דומה למלך {פרקי דרבי אליעזר פרק טז: החתן דומה למלך, מה המלך אינו יוצא לשוק לבדו כך החתן אינו יוצא לשוק לבדו} אם חתן דומה למלך, אמר יהודה "אתחתן ואחזיר לעצמי את המלוכה".

פירוש נוסף אומרים חז"ל, מדוע מתה אשתו של יהודה ?

אומרים חז"ל במדרש {בראשית רבה, פרשה פה, אות ג} - **רַבִּי יְהוֹדָה בֶּר סִימוֹן וְרַבִּי חֲנִינִי בְּשֵׁם רַבִּי יוֹחָנָן, כָּל מִי שֶׁהוּא מִתְחִיל בְּמִצְוָה וְאֵינוֹ גּוֹמְרָהּ קוֹבֵר אֶת אִשְׁתּוֹ וְאֶת בְּנָיו, מִמֵּי אֶתְּהָ לְמִדַּ מִיְהוּדָה (בראשית לו, כו): וַיֹּאמֶר יְהוֹדָה אֶל אַחֲיוֹ מֵה בָצַע וְגו' "בואו נמכור אותו לישמעאלים", הִיָּה לוֹ לְהוֹלִיכוֹ עַל כְּתֵפוֹ אֲצֵל אֲבָיו הַתַּחֲלַת כָּבֵר בַּמְצוּה, קַח אוֹתוֹ לֵאבָא שְׁלוֹ ! מֵה נִרְם לוֹ, קִבֵּר אִשְׁתּוֹ וּבְנָיו.**

שאלת השאלה - מה המידה כנגד מידה כאן?

המדרש לא אומר. אבל היפה תואר על המדרש מסביר את הדברים.

אומר היפה תואר - אדם שמתחיל במצוה ולא אומר בלי נדר, הרי זה קיבל על עצמו בנדר. אדם שמקבל על עצמו לעשות מצוה בנדר ולא מסיים אותה, אומרת הגמרא {מסכת שבת לב, ב} - **תַּנִּיא רַבִּי נֵתָן אוֹמֵר בְּעוֹן נִדְרִים מֵתָה אִשָּׁה שֶׁל אָדָם שְׁנֵאמַר {משלי כב-כז} אִם אֵין לָךְ לְשֹׁלֵם לְמָה יִקַּח מִשְׁכַּבְךָ מִתַּחְתֶּיךָ, רַבִּי אוֹמֵר בְּעוֹן נִדְרִים בְּנִים מֵתִים כִּשְׁהֵן קִטְנִים שְׁנֵאמַר {קהלת ה-ה} אֵל תִּתֵּן אֶת פִּיךָ לְהַחֲטִיא אֶת בִּשְׂרָךְ.**

לכן היות והוא התחיל במצוה ולא אמר "בלי נדר", הוא היה חייב לסיים אותה.

כותב רבינו בחיי - למה נסמכה פרשת ירידת יהודה לפרשת יוסף ? **ללמדך שהורידוהו אחיו מגדולתו כשראו בצרת אביהם אמרו לו אתה לכו ונמכרנו לישמעאלים . אלו אמרת להשיבו, היינו שומעים לך. ועל דרך הקבלה סמך פרשת היבום לפרשת המכירה כדי לסמוך לגלגול לגלגול כי סוד היבום הוא סוד הגלגול כשאדם נפטר ומשאיר אלמנה בלי ילדים, ואחיו מייבם אותה, הוא מחזיר חזרה את נשמת אחיו שנפטר. כי הילד שנולד נקרא על שם האח המת, ומן הידוע שהחטא הוא לא היה**

אחד לא הוציא יד, אף אחד לא תפס רגל, שום דבר. ב"ה כולם נולדו בלידה טבעית, עשרות לידות תאומים והכל בסדר גמור.

בשני זוגות תאומים התורה מתעסקת – יעקב ועשו, פרץ וזרח.

רבותי, אומר הרב שלו בספרו – בואו נתבונן. רבקה אמנו מרגישה שהילדים שלה קופצים בבטן. הולכת ליד עבודה זרה, עשו קופץ. הולכת לבית כנסת, יעקב קופץ. "מזה הדבר הזה?!"

{כה, כב} ותלך לדרש את ה' {כג} ויאמר ה' לה שני גוים בבטןך ושני לאמים ממעיך יפרדו ולאם מלאם יאמץ ורב יעבד צעיר – אל תדאגי, יש לך שתי אומות בבטן, אחד ילך לעבודה זרה ואחד ילך לבית המדרש. הכל בסדר גמור.

פעמיים כתוב בתורה תאומים – אחד כתוב חסר והשני כתוב מלא.

בפרשת תולדות כתוב- {כד} וימלאו ימיה ללדת והנה תומם בבטנה – חסר אליף ויו"ד.

בפרשת השבוע כתוב – {לח, כז} ויהי בעת לדתה והנה תאומים בבטנה – כתיב מלא.

אומר רש"י - והנה תאומים. מלא, ולהלן {כח} תומם - חסר. לפי שהאחד רשע, אבל אלו שניהם צדיקים.

כותב בעל הטורים – תומם. חסר יו"ד וא' שחסרה י"א כנגד י"א שבטים שהיתה ראויה להוליד כדאיתא במדרש.

הביאה רבקה לעולם את יעקב אבינו, הוא השבט הראשון, והיתה אמורה ללדת עוד י"א שבטים.

אומר המדרש {בראשית רבה, פרשה סג, אות ו} - ותאמר אם כן למה זה אנכי. תני בשם רבי נחמיה ראויה היתה רבקה שיעמדו ממנה שנים עשר שבטים, ה' הוא דכתיב {בראשית כה, כג} : ויאמר ה' לה שני גוים בבטןך, דא תרין, {בראשית כה, כג} : ושני לאמים, הא ארבעה, {בראשית כה, כג} : ולאם מלאם יאמץ, הא שתא, {בראשית כה, כג} : ורב יעבד צעיר, הא תמניא, {בראשית כה, כד} : וימלאו ימיה ללדת, הא עשרה, {בראשית כה, כה} : ויצא הראשון אדמוני, הא חד עשר, {בראשית כה, כו} : ואחרי כן יצא אחיו, הא תרין עשר. ואית דמיתין לה מן הדין קרא, {בראשית כה, כב} : ותאמר אם כן למה זה אנכי, ז' שבעה, ה' חמשה, הא תרין עשר, מנין זה.

מה עשה עשו ?

אומרים חז"ל במדרש {תנחומא, פרשת דברים, אות ד} – רבי יהודה אומר, כשיצא ממעי אמו, חתך מיתרין שלה שלא תלד, ה' הוא דכתיב : על רדפו בחרב אחיו ושחת רחמיו {עמוס א, יא}.

בפרשת השבוע כתוב תאומים מלא, וננסה להבין בע"ה, למה כאן כתוב מלא, ובפרשת תולדות כתוב חסר.

ממשיך וכותב בספר נפלאות מתורת ה' רעיון נפלא :

בפרשת תולדות, מסופר על לידתם של יעקב ועשו. אומרת התורה - דע לך, בשעה שיצא עשו החוצה, ראתה המילדת

משום שהאות ו', נלקחה בערבון מאליהו הנביא, שנאמר {מלאכי ג, כג} הנה אנכי שלח לך את אליה הנביא לפני בוא יום ה' הגדול והנורא.

רבותי, אני רוצה לעמוד על נקודה אחת ולהרחיב בה בס"ד :

מה שאני יאמר עכשיו, רובו לקוח מספר **נפלאות מתורת ה' {מאמר ל"ט}**, שנכתב לפני 150 שנה בורשה שבפולין, ע"י יהודי גדול בשם ר' צבי שקל.

במאמר ל"ט, הוא מדבר על רעיון נפלא שמופיע כאן בפרשה, שמרומם את כל ענין פרשת יהודה ותמר. בע"ה, נוציא ממנו תועלת עצומה, ולקראת סוף השיעור נחבר אותו גם לימי החנוכה ונבין את הטעות של החשמונאים, בהבנה של שושלת המלכות שיצאה מיהודה ותמר :

שואל הספר נפלאות מתורת ה' - ויהי בעת ההוא וירד יהודה מאת אחיו ויט עד איש עדלמי ושמו חירה. למה בחר יהודה ללכת דוקא לשם, מה יש לו לחפש שם?! יש ברוך ה' בא"י כל כך הרבה מקומות למה דוקא שם !?

שאלה שניה הוא שואל - בסוף הפרשה, כאשר תמר ראתה שהיא לא ניתנה לשלה, היא החליטה לעשות מעשה וירדה למקום שנקרא דרך תמנתה, וישבה שם בפתח עינים {פ"י, שם מקום. ועוד, שישבה על פתחו של אברהם אבינו, תירוץ נוסף צומת דרכים}.

איזו פרשת דרכים ?

אומרת התורה - {לח, יג} ויגד לתמר לאמר הנה חמיך עלה תמנתה לגז צאנו: {יד} ותסר בגדי אלמנותה מעליה ותכס בצעיף ותתעלף ותשב בפתח עינים אשר על דרך תמנתה כי ראתה כי גדל שלה והוא לא נתנה לו לאשה.

*דרך אגב, אומר המדרש {בראשית רבה, פרשה פה, אות ז} - ותסר בגדי אלמנותה מעליה ותכס בצעיף {בראשית לח, יד}, שתים הן שנתפסו בצעיף וילדו תאומים, תמר ורבקה, ושתיהן ילדו תאומים, רבקה {בראשית כד, סה} : ותקח הצעיף ותתכס. תמר, ותכס בצעיף ותתעלף.

אני לא אגיד לכם עכשיו ללכת לקנות צעיף, אבל ראיתי בספרים שכותבים, כמדומני האלשיך הקדוש, שאישה שהיא צנועה, נאמר עליה אשתך כגפן פוריה. והשכר שניתן לה הוא - בגיך כשתלי זיתים סביב לשלחןך.

כותב הבן-יהודיע – היום השכר למי ששומרת על צניעות, זוכה לבנים תלמידי חכמים.

שואל הספר נפלאות מתורת ה' – למה היא הלכה לשבת על דרך תמנתה ? הרי זו דרך שיושבים שם פלשתים ! ולמה גם יהודה הלך דוקא לתמנתה, למקום שנמצאים שם פלשתים !? אין מקומות אחרים !?

כדי להבין יסודם של דברים, נביא שאלה נפלאה נוספת שהוא שואל :

בכל התורה כולה אנו מוצאים הרבה זוגות תאומים. עם קין והבל נולדו תאומות, כל אחד מהשבטים נולדה איתו תאומתו. התורה לא מתעסקת לא עם הלידה שלהם ולא עם ההריון, אף

תופעה - יעקב אבינו מחזיק ברגלו של עשו. מה הוא רוצה, למה הוא תפס את רגלו ?

כותב רש"י - ואחרי כן יצא אחיו וגו'. שמעתי מדרש אגדה הדורשו לפי פשוטו, בדין היה אוחז בו לעכבו, יעקב נוצר מטיפה ראשונה ועשו מן השניה, צא ולמד משפופרת שפיה קצרה, תן לה שתי אבנים זו תחת זו, הנכנסת ראשונה תצא אחרונה והנכנסת אחרונה תצא ראשונה, נמצא עשו הנוצר באחרונה יצא ראשון ויעקב שנוצר ראשונה יצא אחרון, ויעקב בא לעכבו שיהא ראשון ללידה כראשון ליצירה, ויפטור את רחמה, ויטול את הבכורה מן הדין.

יעקב החזיק ברגלו, כי הביע מחאה – אני נוצרתי ראשון ולכן מגיע לי להיות בכור ! הפסדתי את הבכורה בגללך !

אומרים חז"ל – הבעת את הכאב ? תקבל שכר ! איזה שכר ?

בסוף תקנה את הבכורה והיא תהיה שלך.

ולמה הוא החזיק לו את העקב ?

אומר רש"י - בעקב עשו. סימן שאין זה מספיק לגמור מלכותו עד שזה עומד ונוטלה המנו.

"שמונה מלכים יהיו ממך לפני שאני אהיה מלך, אבל אחרי שנגמרים שמונת המלכים שלך, מתחילה המלוכה שלי".

אומרת התורה בפרשת שבוע שעבר {לו, לא} **וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדָוִם לִפְנֵי מֶלֶךְ מֶלֶךְ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל.**

כמה מלכים מלכו ?

שמונה מלכים.

אומר ר' צבי שלז – בפרשת וישב, עוסקת התורה בעקבו של יעקב אבינו. איזה עקב ?

בפרשת וישלח, עוסקת התורה בשמונת המלכים שמלכו באדום לפני מֶלֶךְ מֶלֶךְ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל, מתי מגיע המלך הראשון לישראל ?

בפרשת וישב מגיע המלך הראשון. מי זה ?

דוד המלך. ממי הוא יצא?

מפרץ. היות והוא יוצא ממנו, כאן מתחילה המלוכה של דוד המלך.

בפסוק האחרון במגילת רות, אומרת המגילה - {רות ד, יח} **וְאֵלֶּה תּוֹלְדוֹת פְּרָץ פְּרָץ הוֹלִיד אֶת חֲצֹרֹן: {יט} וְחֲצֹרֹן הוֹלִיד אֶת רֵם וְרֵם הוֹלִיד אֶת עַמִּינָדָב: {כ} וְעַמִּינָדָב הוֹלִיד אֶת נַחֲשׁוֹן וְנַחֲשׁוֹן הוֹלִיד אֶת שְׁלֹמֹה: {כא} וְשְׁלֹמֹן הוֹלִיד אֶת בְּעָזָה וּבְעָזָה הוֹלִיד אֶת עֹבֵד: {כב} וְעֹבֵד הוֹלִיד אֶת יֵשׁוּב וְיֵשׁוּב הוֹלִיד אֶת דָּוִד.**

אומר ר' צבי שלז – מתחילת המלכות, מיעקב אבינו עד **וְיֵשׁוּב הוֹלִיד אֶת דָּוִד**, יש לך י"א שמות מיעקב אבינו ועד דוד המלך.

מחזיק יעקב אבינו ברגלו של עשו...

אומר רש"י – והנה תומם. חסר. חסר יו"ד ואל"ף.

למה חסר יו"ד ואל"ף ?

יעקב אבינו מחזיק בעקב עשו ואומר "אני אהיה מלך, אבל אתה תמלוך לפני, כי שמונה מלכים מלכו באדום, לפני מלוך מלך על ישראל".

מיהו המלך הראשון ?

דוד המלך.

מה המרחק מיעקב אבינו שאוחז בעקב עשו, עד הרגע שמגיע דוד המלך ?

11 דורות. לכן כתוב כאן **תומם** חסר. {י + א = 11}

כאן בפרשה שלנו, זו תחילת ההיווצרות של פרץ, שהוא תחילת השושלת של דוד המלך.

במגילת רות, הפסוק לא מתחיל מיעקב ולא מיהודה, אלא מפרץ, כי ממנו מתחילה המלוכה !

מיעקב אבינו ועד דוד המלך יש 11 דורות, לכן כתוב תאומים חסר, כי שם התחילה המלוכה של יעקב אבינו. מתי היא תיגמר !?

בעוד 11 דורות, ששם תתחיל בע"ה המלוכה של דוד המלך.

אלה הדברים שכותב ר' צבי שלז, בתחילת המאמר שלו.

אם אלה הדברים רבותי, בואו ניכנס קצת יותר לעומק:

התורה בפרשת תולדות, מדברת בהרחבה גדולה על לידת עשו ויעקב. גם בפרשה שלנו, ישנה לידה חריגה של תאומים. מה חריג?

הגיע זמנה של תמר ללדת...

אומרת התורה {לח, כז} **וַיְהִי בַעֲת לְדָתָהּ וְהִנֵּה תְאוּמִים בְּבִטְנָהּ: {כח} וַיְהִי בְלִדְתָהּ וַיִּתֶּן-יָד וַתִּקַּח הַמֵּיִלֶּדֶת וַתִּקְשֹׁר עַל-יָדוֹ שְׁנֵי לְאָמָר זֶה יֵצֵא רִאשׁוֹנָה. מִיד לַקַּחַת הַמֵּיִלֶּדֶת חוּט וַקְשָׁרָה לוֹ עַל הַיָּד – "זֶה יֵצֵא רִאשׁוֹנָה".**

שואל ר' צבי שלז - תגיד, ראית פעם לידה כזאת ? מה את ממחרת לקשור לו חוט על היד, עוד לא יצא וכבר קושרת?? על מה המהירות !?

דבר ראשון, מי אמר לך שהוא יצא ראשון !? הוא רק הוציא יד ! את בכלל לא יודעת אם יש תאומים, ישר את שמה פתק ??? חכי עד שיצא החוצה !

כותב האור-החיים הקדוש – **על ידו שני לאמר**. פ"י נצנצה במילדת רוח הקודש ועשתה ולא ידעה מה עשתה, היא קשרה על ידו שני וזה רומז כי הוא שני לא ראשון אבל היא אמרה כי זה יצא ראשונה, והוא אומר **לאמר** זה יצא ראשונה פ"י היא אמרה כן אבל כפי האמת להיפך יגיד שם הסימן כי יש אם למסורת.

אין היגיון, אומר האור-החיים הקדוש, לקחת פתק ולכתוב עליו "זה יצא ראשונה".

רבותי, פלא מופלא מה שמסביר ר' צבי שלז בכל הענין הזה. שימו לב:

דבר החידוש שלו מתוק מדבש. הוא מסתמך על הרבה יסודות.

עלינו לדעת דבר אחד, השם שניתן לו **פרץ**, מסמל את ענין הפריצה של מלך המשיח. זה לא סתם ככה שצועקים "מה **פְּרֻצַת עֲלִיד פְּרֻץ**". ישנם שמות שהקב"ה נותן ביד נביאיו, שמבטאים את תפקיד האדם.

אמרנו – לבת שוע אין שם, אנחנו יודעים רק את שם אביה. מעניין מאוד שבספר דברי הימים, כשמובאים התולדות של דוד המלך, נאמר {דברי הימים א ג', ה'} – **וְאֵלֶּה נִוְלְדוּ לוֹ בִּירוּשָׁלַיִם שְׁמֵעָא וְשׁוֹבֵב וְנִתָּן וְשְׁלֵמָה אֲרֻבָּעָה לְבַת שׁוּעַ בֵּת עֲמִיאל**.

נשאלת השאלה - איזה **בֵּת שׁוּעַ** !! הרי אמא שלהם היתה בת-שבע ! למה אתה קורא לה **בֵּת שׁוּעַ** !!

אומר ר' צבי שלז - **בֵּת שׁוּעַ** של יהודה שם, ובת-שבע של פה, זו אותה נשמה שחזרה פעם נוספת.

וזה מה שאמרו חז"ל - היתה ראוייה בת-שבע לדוד המלך מששת ימי בראשית.

מששת ימי בראשית היא שייכת לו, עוד מיהודה שלקח את **בֵּת שׁוּעַ**.

רבותי, בואו נתחיל לבאר את הדברים באופן נפלא ביותר:

אומר הספר **נפלאות מתורת ה'** - פרשת לידת פרץ וזרח באה לומר דבר אחד. התורה מתארת לך כיצד תיראה המלכות בארץ ישראל אחרי שיגמרו את מלכותם, המלכים שימלכו באדום.

אומרת התורה בסוף פרשת וישלח - {לא} **וְאֵלֶּה הַמְּלָכִים אֲשֶׁר מָלְכוּ בְּאֶרֶץ אֲדוּם לִפְנֵי מֶלֶךְ מֶלֶךְ לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל**.

בפרשת וישב, מתחילה ההיווצרות של המלכים בארץ ישראל. מי אלה המלכים ?

הראשון קראו לו שאול והאחרון קראו לו דוד.

במקור, הקב"ה רצה שהמלך הראשון יהיה דוד המלך.

כשהראה הקב"ה לאדם הראשון את כל הנשמות שעתידיים להיות בעולם, הראה לו את נשמת דוד המלך, ראה שאין לה שעות לחיות בכלל, היה צריך לחיות רק שלוש שעות.

שאל אדם הראשון – "מה, המלך הראשון יחיה רק שלוש שעות ?!"

"כן. זה השעות שיש לו !!"

שאל אדם הראשון – "אני יכול לתרום לו שעות ?!?"

"כן."

נתן לו שבעים שנה מחייו.

ממשיכה התורה ואומרת - {כט} **וַיְהִי כְּמֹשִׁיב יָדוֹ וְהִנֵּה יָצָא אַחֲיוֹ וְתֹאמַר מֶה-פְּרֻצַת עֲלִיד פְּרֻץ וַיִּקְרָא שְׁמוֹ פְּרֻץ**: {ל} **וְאַחֲרָיָצָא אַחֲיוֹ אֲשֶׁר-עַל-יָדוֹ הַשָּׁנִי וַיִּקְרָא שְׁמוֹ זָרַח**.

לא מובן מה הולך כאן.

רבותי, בואו נחזור חזרה לפרשת הלידה של יעקב ועשו:

אמרנו כבר קודם, שאם נכנסים שתיים בתוך שפורפרת, מי שנוצר ראשון יוצא שני ומי שנכנס שני יוצא ראשון.

רבותי, אם זרח הוציא יד החוצה, מתי הוא נוצר ?!

שני. אז מי יוצא ראשון ?!

זרח.

נשאלת השאלה – אם זרח אמור לצאת ראשון, איך פרץ יצא ראשון ?!?

נחזור שוב לפרשת תולדות:

אם כתוב כאן שזרח הוציא יד ראשון, יוצא שהוא ראשון **ליציאה** ושני **ליצירה**.

לפי זה, מי ראשון **ליצירה** ?

פרץ !

אם פרץ הוא ראשון ליצירה, בשביל מה המילדת קושרת את זרח ??? הוא בין כה יצא ראשון, בשביל מה את קושרת לו שני??!

לאמר זה יצא ראשונה. למה, יש לך אופציה אחרת ???

הרי למה יעקב אחז בעקב עשו !! אמר לו – אדוני, אתה חושב שאתה בכור !! אתה לא. אני בכור ! אתה יוצא ראשון כי אתה נוצרת שני. במציאות אני לא יכול להרוג אותך או לעכב אותך, כי זאת ההנהגה עפ"י הטבע ! אבל אני מוחה ! ולכן אני מחזיק לך את הרגל.

כותב הספר **נפלאות מתורת ה'** ואלו גם דברי האור-החיים הקדוש כאן בפרשה (מעניין שהוא לא מביא אותה):

קרה כאן דבר שלא היה בהיסטוריה ומעולם גם לא יהיה – פרץ נברא ראשון ויצא ראשון. זרח נברא שני ויצא שני. בדרי"כ מי שמוציא יד הוא יוצא ראשונה.

אז למה קשרה המילדת שני על ידו של זרח ?!

היא לא ידעה מה היא עושה, נצנצה בה רוח הקודש. אבל אחרי חמש דקות נודע לה מה היא עשתה, משום שפרץ שנוצר ראשון תפס את זרח ואמר לו – בוא לכאן רבליה, אתה לא יוצא ראשון ! פרץ יצא ראשונה !

צעקה המילדת ואמרה – "**מה פְּרֻצַת עֲלִיד פְּרֻץ** !! בחיים לא ראיתי דבר כזה, שילד שנמצא פנימי יותר, יוצא ראשון !"

זרח הוציא יד והמילדת קשרה עליו שני.

בשביל מה הוא הוציא יד ? מה הוא רצה לעצור טרמפים ?!

אם ככה רבותי, נוכל להבין את דבריו:

דע לך, שהפרשה שלנו רומזת למלכות בישראל. איזו מלכות?
בואו ונקרא שש שורות מדברי הרמב"ן בפרשה: {מקור הדברים
בספרו של רבי נחוניא בן הקנה (ספר הבהיר קצו)}

אומר הרמב"ן - יזכיר סוד בשם אלה הילודים אני רוצה לספר
לך סוד, שיש מהשמות של שניהם, דהיינו פרץ וזרח אמרו איקרי
זרח על שם החמה שהיא זורחת תמיד לכן שמה לו שני אדום, כי
מראה השמש אדום ופרץ על שם הלבנה הנפרצת לעתים ונבנית
לעתים פעמים רואים אותה ופעמים לא והרי פרץ הוא הבכור איך
הוא קרוי על שם הלבנה?! הוא היה צריך להיות על שם השמש וחמה
גדולה מן הלבנה, לא קשיא דהא כתיב ויתן יד וכתוב ואחר
יצא אחיו. והנה לדעתם היה שם הלבנה לפרץ מפני מלכות
בית דוד והיו תאומים כי הלבנה מותאמת בחמה והנה פרץ
תאום לזרח הנותן יד והוא בכור בכח עליון כמו שאמר (תהלים
פט כח) אף אני בכור אתנהו וזהו מאמרם (ר"ה כה) בקידוש
החודש דוד מלך ישראל חי וקיים והמשכיל יבין.

פרץ הוא על שם הלבנה ומפרץ יצא דוד המלך, וזרח הוא על שם
השמש. מפרץ יצא בית דוד, לכן כשאתה מסתכל על הלבנה אתה
אומר דוד מלך ישראל חי וקיים "הנה פרץ!"

איך זה מסתדר? מי שרוצה, יעיין ברבינו בחיי, דברים נפלאים
ביותר.

ניגש לנקודה שקשורה אלינו:

בא הספר נפלאות מתורת ה' ואומר – דע לך, שאמנם יראה לך
דבר, שלכאורה לא מסתדר. אבל אני רוצה לומר לך, שזרח
שהוציא יד, הוא כנגד מלכותו של שאול שנקראת בשם יד.
המלכות הבאה שנקראת פרץ, זו מלכותו של דוד, שנאמר דוד
מלך ישראל חי וקיים.

איך אתה יכול לומר, שיהודה אביהם של פרץ וזרח קשור
לבנימין?! אתה יכול לחבר את בנימין ליהודה?! זה הרי לא
מסתדר.

אומר הספר נפלאות מתורת ה' – אני רוצה לומר לך יסוד
שלכאורה זה לא מסתדר. אבל מצאנו שבכל מקום יהודה
מחובר לבנימין. ולכן יש לי לתלות את הענין הזה, שפרץ וזרח
זה יהודה ובנימין. למה?

כי מלכות שאול היתה קצרה מאוד.

אומרת התורה בפרשת ויחי (מט, כז) בְּבִימִין זָאב יִטְרֹף בְּבִקְרָא
יֹאכֵל עֵד וְלַעֲרֵב יִחַלֵּק שָׁלַל.

כותב רש"י - בבקר יאכל עד. לשון ביזה ושלל, המתורגם
עדאה. ועוד יש לו דומה בלשון עברית, אז חולק עד, שלל
(ישעיה לג, כד). ועל שאול הוא אומר, שעמד בתחלת בוקרן
(ס"א פריחתן) וזריחתן של ישראל.

יוצא, שכל מלכותם של בנימין ושאול, היא מלכות של 'בוקר'.

בתחילת ההווה של עם ישראל, היה לו 'קצת', הוא הוציא את
היד, הכוונה למלכות בנימין שהיא מלכות 'הבוקר' כשהשמש
זורחת.

שמש זורחת זהו זרח, שיש לו את השני האדום על היד,
שמבטא את מלכות בנימין.

בוא ותראה, נאמר במגילת אסתר {ב, ה} מְרַדְּכִי בֶן יָאִיר בֶּן
שִׁמְעִי בֶן קִישׁ אִישׁ יְמִינִי.

אומרת הגמרא {מסכת מגילה יב, ב} - אמר רבה בר בר חנה
אמר ר' יהושע בן לוי אביו מבנימין ואמו מיהודה.

יוצא, שגם המלכות שלו מחוברת ביחד. אם אתה רואה אצל
מרדכי, שגם המלכות שלו מחוברת ליהודה, גם שאול היה
ממשפחתו, שהיה בן קיש, אם ככה, גם שאול שייך למשפחת
היהודה.

אם ככה יוצא, שזרח – הכוונה לשאול.

אם אלה הדברים, בואו נלך הלאה ונבין את הדברים:

בכל מקום אתה רואה שיהודה מחובר עם בנימין. איפה
מוצאים את זה?

בשעה שהאחים יורדים למצרים, אומר יוסף לאחים שיביאו
את בנימין, אחרת הם לא יקבלו אוכל.

מי מקבל על בנימין ערבות???

יהודה.

מה אתה לוקח עליו ערבות?! האחים הרי הורידו אותך
מגדולתך!

כי יהודה ובנימין מחוברים ביחד.

רבותי, בספר מלכים נחלקה מלכות ישראל לשנים. מי הלך עם
יהודה ומי הלך עם כל השאר???

אומרים חז"ל – עשרה שבטים הלכו עם ירבעם בן-נבט, ושנים
הלכו עם רחבעם בן שלמה, מי?

יהודה ובנימין.

רבותי, יהונתן ודוד:

יהונתן מבנימין ודוד מיהודה. בא אליו יהונתן ואומר לו "אני
נותן לך את המלוכה!" למה?

"כי המלכות שלי היא רק של יד, תיקח אתה את המלוכה".

אומרת הגמרא {מגילה כו, א} - ומה היה בחלקו של בנימין
אולם והיכל ובית קדשי הקדשים ורצועה היתה יוצאת מחלקו
של יהודה ונכנסת בחלקו של בנימין ובה מזבח בנוי.

פרץ, כנגד יהודה. זרח, כנגד בנימין.

אומר הרב שלו בספרו – שים לב, ליקטתי עבורך סדרה של
מקורות שמוזכר שמו של שאול. היכן שמופיע שאול, מוזכרת
המילה 'יד' איתו ביחד:

{שמואל א. טו, יב} וַיִּשְׁכַּם שְׂמוּאֵל לְקִרְיַת שָׁאֵל בְּבִקְרָא וַיִּגְדַּל
לְשְׂמוּאֵל לְאָמֹר בָּא-שָׁאֵל הַפְּרָמְלָה וְהִנֵּה מַצִּיב לוֹ יָד וַיִּסֵּב
וַיַּעֲבֹר וַיִּרְדַּ הַגְּלָל.

גם יוסף וגם בנימין שייכים לרחל.

יוצא, שכדי להכרית את עמלק, חייבים להשתמש בכוחם של בנימין או של יוסף.

אם ככה, כדי לאפשר לדוד המלך להקים את בית המקדש צריך להכרית את זרעו של עמלק, לכן חייבים קודם כל את מלכות שאול מבנימין שהוא יכול להכרית את זרעו של עמלק.

מה התפקיד שלו ???

אומר ר' צבי שלז – זה מה שכתוב בתורה { שמות יז, טז } **כי יז על פס י-ה מלחמה לה' בעמלק מדר דר.**

כדי להילחם בעמלק צריך את הי"ד. איזה י"ד ???

את הי"ד שהוציא זרח, שמייצג את מלכות שאול, והוא כביכול מצאצאי בנימין.

לאחר שהוא שלח י"ד להכרית את זרעו של עמלק, עכשיו יכול לבוא דוד המלך לקנות את שטח הגורן של ארונה היבסי. ולאחר מכן יבוא שלמה, ועליו יבנה את בית המקדש.

יוצא, שזאת ההכנה שלנו לקראת בואו של משיח צדקנו, כאשר שאול יכין את הקרקע במחייית עמלק, דוד יבנה את המלוכה ושלמה יבנה את בית הבחירה.

רבתי, אם ככה נוכל להבין דבר נפלא, שכותב השל"ה הקדוש בפרשת השבוע:

אומרת הגמרא { מסכת מגילה יד, א } - **שמואל א ב-א** **ותתפלל חנה ותאמר עלץ לבי בה' רמה קרני בה', רמה קרני ולא רמה פני, דוד ושלמה שנמשחו בקרן נמשכה מלכותן מלכות ארוכה, שאול ויהוא שנמשחו בפך לא נמשכה מלכותן מלכות קצרה.**

כותב השל"ה הקדוש בפרשת השבוע - זאת היתה הטעות של מלכות בית חשמונאי.

בפרשת ויחי, מצוה יעקב אבינו { מט, י } **לא יסור שבט מיהודה וימחקה מבין רגליו עד כי יבא שילו ולו יקהת עמים המלוכה שייכת אך ורק ליהודה.** אף אחד לא עולה למלוכה !

נשאלת השאלה - אם אף אחד לא עולה למלוכה, איך יכול להיות שהחשמונאים, קדושי עליון, טעו והמליכו עליהם מלך מבית חשמונאי ???

כותב הרמב"ן { פרשת ויחי } - ולפי דעתי, היו המלכים המולכים על ישראל משאר השבטים אחרי דוד עוברים על דעת אביהם ומעבירים נחלה, והם היו סומכים על דבר אחיה השילוני הנביא שמשח לירבעם ואמר (מלכים א יא לט): "וואענה את זרע דוד למען זאת אך לא כל הימים", וכאשר האריכו ישראל להמליך עליהם משאר השבטים מלך אחר מלך, ולא היו חוזרים אל מלכות יהודה, עברו על צוואת הזקן ונענשו בהם, וכמו שאמר הושע (הושע ח ד): "הם המליכו ולא ממני". וזה היה עונש החשמונאים, שמלכו בבית שני, כי היו חסידי עליון, ואלמלא הם נשתכחו התורה והמצוות מישראל, ואף על פי כן נענשו עונש גדול, כי ארבעת בני חשמונאי הזקן החסידים המולכים זה אחר זה, עם כל גבורתם והצלחתם, נפלו ביד אויביהם בחרב, והגיע העונש בסוף למה שאמרו רז"ל (בבא

{ שמואל א. כג, יז } **וַיֹּאמֶר אֱלֹוֹי יְהוֹנָתָן לְדוֹד אֶל-תִּירָא כִּי לֹא תִמְצָאָךְ יְיָ שְׂאוּל אָבִי וְאַתָּה תִּמְלֹךְ עַל-יִשְׂרָאֵל וְאַנְכִי אֶהְיֶה-לְךָ לְמִשְׁנָה וְגַם-שְׂאוּל אָבִי יִדַע כֵּן.**

{ תהילים יח, א } **לְמַנְצֵחַ לְעֶבֶד ה' לְדוֹד אֲשֶׁר דָּבַר לֵה' אֶת דְּבָרֵי הַשִּׁירָה הַזֹּאת בַּיּוֹם הַצֵּיל ה' אוֹתוֹ מִכַּף כָּל אִיְבּוֹ מִיַּד שְׂאוּל.**

אם ככה, זרח זו מלכות שאול.

נשאלת השאלה - למה הוא הוציא יד ראשונה ?

לפי שהמלכות של דוד היא מלכות קבע, ובכל מקום בנימין ויהודה הולכים ביחד. אם ככה, תמיד חייב בנימין לסייע ליהודה, כי הוא המלך האמיתי, הוא פרץ, שנאמר **מה-פרצת עליך פרץ**. ואתה בנימין, אתה רק יד.

למה צריך את ידו של בנימין ?

פשוט מאוד :

אומר המדרש { דברים רבה, פרשה ה, אות י } - **אמר רבי יהודה ברבי אלעאי על שלשה דברים נצטוו ישראל בכניסתן לארץ, ואלו הן: למחות זכרו של עמלק, ולמנות להם מלך, ולבנות להם בית המקדש.**

דוד עדיין לא היה מוכן למלוכה.

באים עם ישראל לשמואל ואומרים לו { שמואל א. ח, ה } **וַיֹּאמְרוּ אֵלָיו הֲנֵה אַתָּה זֹקֵן וְבָנֶיךָ לֹא הָלְכוּ בְּדַרְכֶיךָ עִתָּה שְׂיִמָּה לָנוּ מֶלֶךְ לְשִׁפְטוֹנוּ כְּכָל הַגּוֹיִם.**

אומר הקב"ה לשמואל – בבקשה, תמנה מלך.

מי המלך ?

שאוּל בן קיש. מה עושה שאול ?

שאוּל נצטווה להכרית זרעו של עמלק.

נשאלת השאלה - למה דוקא שאול נצטווה על כך ?

אומרים חז"ל בגמרא { מסכת בב"ב קכ"ג, ב } - **שאינו זרעו של עשו נמסר אלא ביד זרעו של יוסף שנאמר { עובדיה א-יח } והיה בית יעקב אש ובית יוסף להבה ובית עשו לקש וגו'.**

עוד אומר המדרש { בראשית רבה, פרשה עג, אות ז } - **דָּאָמַר רַבִּי פִּינְחָס בְּשֵׁם רַבִּי שְׂמוּאֵל בְּרַחֲמֵי מִסוּרָתָהּ הִיא שְׂאִין עֲשׂוֹ נוֹפֵל אֶלָּא בִּיד בְּנֵיהּ שֶׁל רַחֵל.**

בוא ותראה – כשמשח רבינו הולך להילחם בעמלק, את מי הוא שם בחזית ???

את יהושע בן-נון. למה ??

כי יהושע שייך לאפרים ואפרים שייך ליוסף, אז הוא יוצא להילחם.

כשהולכים להכרית את אגג, מי יוצא למלחמה ???

שאוּל. למי הוא שייך ?? לבנימין.

אומר הספר **אמת ליעקב**, לר' יעקב קמינצקי - הפרשה הזאת מלמדת על סודו של משיח. מפרץ מתחילה שושלת מלך המשיח.

רבותי, אתם יודעים מה זה מלך המשיח ???

אומר ר' יעקב קמינצקי - משיח לא בא עפ"י תוכנית, אלא בא בפתאומיות. אומר הנביא {מלאכי ג, א} **יפתאם** **בוא אֵל היָכְלוּ הָאָדוֹן אֲשֶׁר אַתֶּם מְבַקְשִׁים**.

בוא ותראה מה הולך כאן - יצחק עיוור. יעקב בשקו ותעניתו, הסתלקה ממנו שכניה. ראובן בשק ותענית על מעשה בלחה. יהודה מתה אשתו והתחתן עם בת שוע, מתו לו שני ילדים. יוסף במצרים, לא יודעים מה איתו. המשפחה מפורקת לגמרי !!!

פתאום, אומר הקב"ה - אתם כולכם בשק ותענית, ואני בורא אורו של משיח !

משיח לא בא עפ"י תכנון. משיח בא אחרי שהכל נראה לך גמור!

אומר רבינו יונה {שערי תשובה, שער ב, אות ה} - **כי יהיה החשך סבת האורה**.

כשהכל חשוך, כשהכל נראה לך דפוק, אז מגיע המשיח !

אומר ר' יעקב קמינצקי - זה המסר שכתוב כאן :

עומדת המילדת ואומרת - מי יוצא ???

הראשון יוצא, מוציא יד והיא שמה עליו שני.

היא בטוחה ב- 1000%, שזרח יוצא ראשון והוא הבכור ! כי אין בעולם מציאות כזאת, שמי שנכנס ראשון יוצא ראשון. היא יודעת את הכללים של לידה - נכנס ראשון, יוצא אחרון.

זרח מוציא את היד, שמה לו שני על היד. "מוזל טוב !!!"

למה את שמה שני על ידו ???

רוח הקודש. היא לא מבינה למה היא שמה... פתאום יוצא פרץ החוצה !

"מה יצאת ??? איך הגעת לפה ??? מה- **פְּרָצְתָּ עָלַיך**..."

"נעים מאוד, אני המשיח. משיח לא מגיע לפי תוכניות."

התוכניות זה לפי הטבע. מי שנכנס ראשון יוצא אחרון - זה עפ"י התוכניות !

"אני פרץ, אני המשיח. משיח יש לו דרך משלו !"

מה-פְּרָצְתָּ עָלַיך פְּרָץ - אני יוצא בלי להתכוון. אין שום תוכנית ! זה היסוד של לידת המשיח.

ממילא רבותי, נוכל להבין דבר נפלא ביותר :

אנו נמצאים בערב ימי החנוכה. דוד המלך אומר בתהילים {קלב} **שָׁם אֶצְמִיחַ קֶרֶן לְדָוִד עֲרֻכְתִּי נֵר לְמִשְׁחִי**. הדלקת הנרות שאנחנו מדליקים בחושך, כשהכל נראה חושך מסביב, לוקחים את השמן זית זך, שלא יוצא בקלות, צריכים לכתוש ולכתוש

בתרא ג א) : "כל מאן דאמר מבית חשמונאי קאתינא עבדא הוא", שנכרתו כלם בעון הזה. ואף על פי שהיה בזרע שמעון עונש מן הצדוקים, אבל כל זרע מתתיה חשמונאי הצדיק לא עברו אלא בעבור זה שמלכו ולא היו מזרע יהודה ומבית דוד, והסירו השבט והמחוקק לגמרי, והיה עונשם מדה כנגד מדה, שהמשיל הקדוש ברוך הוא עליהם את עבדיהם והם הכריתום. ואפשר גם כן שהיה עליהם חטא במלכותם מפני שהיו כהנים, ונצטוו (במדבר יח ז) : "תשמרו את כהונתכם לכל דבר המזבח ולמבית לפרכת ועבודתם עבודת מתנה אתן את כהונתכם", ולא היה להם למלך, רק לעבוד את עבודת ה'. וראיתי בירושלמי במסכת הוריות (ירושלמי הוריות פרק ג הלכה ב) : "אין מושחין מלכים כהנים. אמר רבי יהודה ענתוריא על שם לא יסור שבט מיהודה. אמר רבי חייה בר' אבא למען יאריך ימים על ממלכתו הוא ובניו בקרב ישראל, מה כתיב בתריה לא יהיה לכהנים הלויים". הנה, שנו בכאן שאין מושחין מלכים מן הכהנים בני אהרן. ופירש תחלה שהוא לכבוד יהודה, שאין השררה סרה מן השבט ההוא. ולפיכך, אף על פי שישאר מקימים עליהם מלך משאר השבטים כפי צורך השעה, אין מושחים אותן שלא יהיה עליהם הוד מלכות אלא כמו שופטים ושוטרים יהיו. והזכירו הכהנים, שאף על פי שהן בעצמן ראויים למשיחה, אין מושחין אותן לשם מלכות, וכל שכן שאר השבטים, וכמו שאמרו בגמרא (הוריות יא) שאין מושחין אלא מלכי בית דוד. ורבי חייה בר אבא פירש, שהוא מנוע מן התורה שלא יהיה לכהנים הלויים כל שבט לוי חלק ונחלה במלכות, והוא דבר ראוי והגון.

איך יכול להיות, הם לא מכירים פסוק בתורה ???

אומר השל"ה הקדוש - כתוב שמלכות יהודה יצאה מיהודה ותמר.

תמר למי שייכת?

כשגילו שתמר הרתה לזנונים, נאמר {לח, כד} **הוֹצִיאוּהָ וְתִשְׂרֹף**. למה לשריפה ?

אומר רש"י - **ותשרף**. אמר אפרים מקשאה משום רבי מאיר בתו של שם היתה שהוא כהן, לפיכך דנוה בשריפה.

תמר היתה בתו של שם בן נח, שהיה כהן לא-ל עליון, ונאמר בתורה {ויקרא כא, ט} **וּבַת אִישׁ כֹּהֵן כִּי תַחַל לְזַנוֹת אֶת אָבִיהָ הִיא מִחֻלָּת בָּאֵשׁ תִּשְׂרֹף**.

אמרו החשמונאים - כתוב לא יסור שבט מיהודה ומחוקק מבין רגליו. נכון, המלכות שייכת ליהודה, אבל יהודה לא לבד, יש לו בת זוג - תמר, ששייכת לשבט לוי - שבט הכהונה.

אם יש כאן חיבור של יהודה עם לוי, אז זה החיבור המתאים !

לכן, אם אין מלכים במשפחת יהודה שימלכו, אז מי מולך ???

מתתיהו כהן גדול ובניו.

באופן אוטומטי, המלכות הזאת שייכת גם לשם בן נח, שהוא כהן לא-ל עליון, שתמר היתה בתו ושייכת גם ליהודה, שהמלכות תסור ממנו.

אם ככה רבותי, נוכל לסיים בדבר נפלא ביותר :

בבית אחד לפני אחרון של הפיוט, אנחנו אומרים - זְמִין
 וּשְׂמֵאל תִּפְרוֹצִי. על שם הפסוק בנביא { ישעיה נד, ג } כִּי זְמִין
 וּשְׂמֵאל תִּפְרוֹצִי וְזָרְעֶךָ גוֹיִם יִירָשׁ וְעָרִים נְשָׁמוֹת יוֹשִׁיבוּ. מתי ??
 "וְאֵת ה' תַּעֲרִיצִי, עַל יַד אִישׁ בֶּן פְּרָצִי" – הבן של זה שפרץ בלי
 תוכנית ! לא התכוון לשום דבר !!! "עַל יַד אִישׁ בֶּן פְּרָצִי,
 וְנִשְׁמָחָה וְנִגְיֵלָה".

עד שיוצא שמן זית. כשהכל נראה חושך מסביב ואתה מרגיש
 'כתוש', דע לך, הקב"ה בורא אורו של משיח.

כשנראה לך שהכל מתפרק ! מחוקקים חוקים שמי יודע מה
 הם יביאו, חותכים לאברכים את התקציבים, כולם בשקם
 ותעניתם. הקב"ה יושב ובורא אורו של משיח !

בליל שבת בע"ה, כולנו נשיר את השיר, שחיבר ר' שלמה
 אלקבץ – "לכה דודי לקראת כלה"

יהי רצון שנזכה בימי החנוכה הבאים עלינו לטובה, לראות פני משיח צדקנו במהרה בימינו אמן ואלמן !!!